

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики

 / А.М. Мамедов /

30 червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

"СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
081	081 «Право»
	назва ОПП
	«Будівельне та містобудівне право»

Розробник(и):

Мотузенко Б.І., к. соціол.н.

Яхно О.О., к.політ.н.

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права
протокол №13 від 30 червня 2023 року

завідувач кафедри

(Перегуда Є.В.).

Схвалено гарантом освітньої програми «Право»

Гарант ОП

/Ігор МАМОНТОВ/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол №6 від 28 червня 2023 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2023-2024 рр.

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			аудиторних											
			Всього	Разом	у тому числі			КП	КР	РГ	СР			
Л	Лр	Пз												
081	«Право» («Будівельне та містобудівне право»)	3	90	30	14		16		1		60	3	3	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			аудиторних											
			Всього	Разом	у тому числі			КП	КР	РГ	Ср			
Л	Лр	Пз												
081	«Право» («Будівельне містобудівне право»)	3	90	14	4		10		1		76	3	4	

Мета та завдання дисципліни

Дисципліна «Соціологія права» є важливою складовою формування правника як фахівця з будівельного та містобудівного права на першому рівні вищої освіти (бакалавра). Розвиток та трансформація суспільних відносин в Україні потребує вдосконалення перш за все механізмів правового виховання та підвищення значущості ролі права в суспільних процесах. У зв'язку з цим зростає роль досліджень, які дають можливість розглянути право в комплексній системі в цілому, а також визначити право як частину соціального цілого. Досягненню цих цілей і послуговує, зокрема, така дисципліна як соціологія права.

Для сучасного розвитку України необхідним є дослідження всіх взаємозв'язків соціуму і права у соціальній структурі, виявлення системи підтримки державних і правових інститутів у їх взаємодії і протидії, а також розробка загальної теорії прийняття оптимальних суспільно значущих юридичних рішень, основ методики вивчення престижу права, ефективності та дієвості правових норм в суспільстві.

Викладання курсу має на меті формування у студентів комплексу знань з соціології права, соціологічного погляду на соціально-правові відносини, розвиток і функціонування соціального інституту права; правової свідомості і соціально-правового мислення; освоєння практичних підходів і методів соціологічного вивчення соціальних факторів, явищ і процесів у сфері правових відносин; придбання навичок використання отриманих теоретичних і практичних знань у професійній діяльності; підвищення рівня правової культури.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638>. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК03	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення

	здорового способу життя.
Фахові компетентності	
СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН03	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН07	Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ПРН11	Мати базові навички риторики.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

**Зміст навчальної дисципліни
Модуль 1
Основи соціології права**

**Тема 1. Соціологія права в системі суспільних та юридичних дисциплін.
Основні етапи становлення та розвитку соціології права**

1. Соціологія права, її об'єкт і предмет, структура і функції.
2. Основні поняття та категорії соціології права: право, правова норма, правосвідомість, правовідносини, правова культура.
3. Історичні передумови виникнення та зародження соціології права (Платон, Арістотель, Т.Гоббс, А.Вольтер, Ж.-Ж.Руссо, Г.Гроцій, Д.Дідро, Дж.Локк, Ш.Монтеск'є).
4. Протосоціологічний етап розвитку соціології права; основні представники європейської школи соціології права: Е.Ерліх, Б.Малиновський, Г.Гурвич.
5. Американський етап розвитку соціології права (Р.Паунд, О.Холмс). Реалістичний напрям американської соціології права (Д.Френк, Т.Арнольд, Х.Оліфент, В.Кук, Н.Герлен, К.Левеллін)
6. Теорія правового плюралізму Л.Петражицького. Соціологія права П.Сорокіна.
7. Розвиток соціології права в Україні (С.Дністрянський, Б.Кістяківський, М.Ковалевський).
8. Сучасна українська соціологія права: проблеми, досягнення.

Тема 2. Право як соціальний інститут та соціальне явище

1. Соціальна природа права. Поняття та основні ознаки права.
2. Соціальна цінність права. Соціальні функції права.
3. Соціальна обумовленість розвитку права.
4. Соціальні норми, норми права та їх взаємозв'язок.
5. Соціальні фактори реалізації в механізми дії права.

Тема 3. Особистість в теорії та практиці права. Правова соціалізація особистості

1. Правова соціалізація, її зміст і структура.
2. Особливості правової соціалізації особистості.

3. Соціально-психологічні механізми та інститути правової соціалізації
4. Основні концепції соціалізації
5. Рівні правової соціалізації особистості. Фактори правової соціалізації.
6. Соціальне й індивідуальне в процесі правової соціалізації.
7. Соціологічний та соціально-психологічний аналіз антисоціальної особистості.

Модуль 2

Соціологія правової поведінки та правової діяльності

Тема 4. Правова свідомість та правова поведінка

1. Вивчення в соціології правової свідомості. Структура правосвідомості: знання та розуміння норм, ставлення до права та правових інститутів.
2. Соціальна солідарність та її правовий зміст.
3. Соціальні та специфічні юридичні ознаки правової поведінки. Різновиди правової поведінки.
4. Правова культура суспільства та особистості: сутність поняття. Правова культура та її складові.
5. Шляхи формування правової культури. Сутність правової соціалізації.
6. Правова освіта та правове виховання: зміст, принципи, методи та форми. Правове самовиховання. Правова культура сучасної української молоді.

Тема 5. Соціологія девіантної поведінки. Соціологія злочинності.

1. Норма і відхилення від неї. Типологія відхилень.
2. Соціологічні теорії девіантної поведінки.
3. Причини та чинники розповсюдження девіації. Приклади позитивної девіації.
4. Профілактика девіантної поведінки як рання профілактика злочинності
5. Соціологічні теорії злочинності як девіантної поведінки. Соціальні характеристики злочинної поведінки.
6. Контркультура (субкультура) злочинного світу та її види.
7. Чинники розповсюдження кримінальної субкультури в українському суспільстві.
8. Функції і зміст соціального контролю.

Тема 6. Соціальна природа правового конфлікту та особливості його вирішення

1. Поняття «соціальний конфлікт» та «юридичний конфлікт»
2. Внутрішня структура і складові юридичного конфлікту
3. Типологія конфліктів
4. Кримінальний конфлікт: елементи, фактори виникнення, стадії.
5. Латентна та відкрита стадія конфлікту. Фази конфлікту.
6. Шляхи завершення і засоби вирішення конфліктів.
7. Вплив права на причини, розвиток, результати, наслідки конфлікту.

Тема 7. Соціологія законодавчої діяльності. Закон та громадська думка

1. Співвідношення легального і легітимного в законодавстві
2. Ефективність законодавства
3. Соціологія громадської думки
4. Соціологія законодавства і правотворчий процес
5. Соціологія законодавства.
6. Правова сфера в фокусі громадської думки. Загальні риси механізму формування громадської думки відносно правової сфери.
7. Маніпуляції громадської думкою як вид злочинності і система покарання в Україні.

**Тема 8. Право як об'єкт емпіричного соціологічного дослідження.
Методологія та методика соціологічних досліджень в галузі права**

1. Методологічні засади соціолого-правових досліджень
2. Соціологічні методи дослідження в галузі права.
3. Характеристика методів вивчення суспільної думки.
4. Організація і структура соціолого-правових досліджень
5. Опитувальні методи, аналіз документів.
6. Методи спостереження та експерименту у соціолого-правових дослідженнях.
7. Особливості соціологічного аналізу різних сфер правової дійсності.

**ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт

1. Джерела і природа злочинності як соціальний феномен.
2. Соціальна аномія суспільства в контексті злочинності.
3. Правова соціалізація особистості як соціологічного вивчення..
4. Девіантна та деліквентна поведінка: загальна характеристика.
5. Юридична організація як предмет соціологічного дослідження.
6. Правова політика сучасної української держави.
7. Проблеми формування антикорупційної політики.

8. Правопорушення як вид соціальної патології.
 9. Проблема причин правопорушень у світовій і вітчизняній науці.
 10. Соціальна профілактика правопорушень.
 11. Роль права у попередженні і вирішенні соціальних конфліктів.
 12. Специфіка економічних, політичних, соціальних і гуманітарних прав людини.
 13. Правова культура та правова поведінка людини.
 14. Соціально-правовий механізм регулювання суспільних відносин.
 15. Соціальне середовище та соціальні можливості як фактор девіації.
 16. Проблеми девіантності в Україні.
 17. Сучасний погляд на антисоціальну, кримінальну особистість.
 18. Право в “кодексах” і право в житті.
 19. Місце соціології права в системі соціологічної науки.
 20. Зародження і становлення соціології права як самостійної галузі соціології (кінець XIX – початок XX ст.).
 21. Соціальні особливості кримінального конфлікту.
 22. Вплив соціологічних поглядів Г. Тарда на розвиток соціології права.
 23. Соціологічний підхід до права в Україні (XIX – поч. XX ст.).
- Соціальна обумовленість та соціальна цінність права.
24. Правова поведінка: особливості вивчення в соціології.
 25. Соціологічний аналіз громадянського суспільства у контексті формування правової культури
 26. Особливості розвитку соціології права в Україні.
 27. Соціальні фактори формування правової свідомості особистості та групи.
 28. Фактична діяльність суб’єктів правозастосування. Соціальні критерії її оцінки.
 29. Соціологічна експертиза і соціологічне тлумачення закону.
 30. Соціальні аспекти судових помилок.
 31. Стадії законотворчого процесу як об’єкти дослідження соціології законодавства.
 32. Особливості і соціологічні аспекти вивчення нормотворчого процесу.
 33. Соціологічна експертиза законопроектів.
 34. Поняття «ефективність законодавства» і характеристика її визначення.
 35. Методологічні засади соціолого-правових досліджень.
 36. Характеристика методів вивчення громадської думки.
 37. Використання соціологічних досліджень у юридичній практиці
 38. Методика дослідження правосвідомості, її оцінка та вимір.
 39. Поняття та сутність девіантної поведінки. Норма і відхилення.
 40. Організація і структура соціолого-правових досліджень.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість Балів	Критерії
Відмінно	15	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	13	відмінне виконання з незначною кількістю помилок

		виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
Добре	12	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	10	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
Задовільно	8	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Модульно-рейтингова система оцінювання знань

Вивчення курсу в організаційному плані здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка спрямована на активізацію поглибленого засвоєння студентами політики як соціального явища, сучасних політичних відносин і політичних процесів, діяльності суб'єктів політики та політичних інститутів і самостійну творчу роботу з формування власної політичної культури.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться :

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;
- відвідування семінарів та участь в них:
 - а) виступи з доповідями ,
 - б) доповнення доповідей,
 - г) вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії
- написання та захист індивідуальних завдань.

Модульний контроль проводиться після завершення практичних занять і здійснюється за навчальними матеріалом, що розглядався в курсі. Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи, тестування та усне опитування студентів.

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.

Студенти, які не пройшли модульний контроль, не допускаються до підсумкового контролю (екзамену).

За дозволом деканату та за згодою кафедри окремі студенти (при наявності необхідної мотивації) можуть в додатковий час спробувати

підвищити свій рейтинг модульного контролю.

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3,2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Сума балів
Модуль 1	Модуль 2		
35	50	15	100

Примітки.

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводить інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів на початку вивчення дисципліни.

2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

6. Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Предмет соціології права.
2. Структура і функції соціології права.
3. Методи соціології права
4. Місце соціології права в системі суспільних та правових наук.
5. Передумови виникнення соціології права.
6. Класична соціологія права.
7. Соціолого-правові погляди Е. Дюркгейма.
8. Концепція “живого права” Є. Ерліха.
9. Прагматична соціологія права Р. Паунда.
10. Розвиток соціології права в Україні в кінці ХІХ ст..
11. Соціологія права в Україні в ХХ ст.
12. Соціальні функції права.
13. Механізм соціальної дії права.
14. Основні концепції соціалізації.
15. Зміст та інститути правової соціалізації
16. Особливості і механізми правової соціалізації особистості.
17. Поняття і структура правової культури.
18. Правова культура і правова поведінка.
19. Правова поведінка: особливості вивчення в соціології.
20. Соціальні чинники формування правової свідомості
21. Специфіка і структура правової свідомості.
22. Соціологічний розгляд правотворчості.
23. Основні соціологічні концепції девіантної поведінки.
24. Правова культура і правове виховання.
25. Право як соціальний феномен.
26. Поняття і загальні риси громадянської думки.
27. Механізми формування громадської думки
28. Соціальні фактори законотворчого процесу.
29. Правозастосування як вид соціальної діяльності
30. Суб'єкти та умови правозастосовної діяльності
31. Соціальна природа та цілі правосуддя.
32. Поняття та ознаки соціального конфлікту та юридичного конфлікту.
33. Закон як соціальне явище.
34. Судовий процес як соціальна взаємодія.
35. Теорії соціальних конфліктів.
36. Структура і класифікація юридичних конфліктів.
37. Концептуальні підходи до соціології злочинності.
38. Злочин як об'єкт соціологічного аналізу.
39. Способи розв'язання юридичних конфліктів.
40. Методи соціолого-правових досліджень

Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники

Соціологія права. Підручник. За загальною редакцією доктора соціологічних наук, професора Л.М. Герасіної, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Академії правових наук України М.І. Панова. Київ, 2003. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638> (дата звернення: 01.08.2022).

Посібники

Гнатюк Я.С., Гоян І.М. Соціологія права: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 124 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638> (дата звернення: 01.08.2022).

Балинська О. М. Основи соціології права (для працівників органів внутрішніх справ) : [навч. посіб.] / О. М. Балинська, Л. Й. Гуменюк. – Л. : Львів. Держ. ун-т внутр. справ, 2013. – 411 с. URL: [http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/675/1/Гуменюк Балинська основи соціології посібник.pdf](http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/675/1/Гуменюк%20Балинська%20основи%20соціології%20посібник.pdf) (дата звернення 21.09.2022).

Запобігання злочинності (теорія і практика) : [навч. посіб.] / В. В. Голіна. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2011. – 120 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/NMP_0016.pdf (дата звернення 21.09.2022)

Соціологія права : [навч. посіб.] / [О. М. Джужа, І. Г. Кириченко, В. С. Ковальський, С. М. Корецький та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужи. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 288 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk719161.pdf> (дата звернення: 01.08.2022).

Соціологія права: Навч. посіб. За ред. Н. П. Осипової. Х.: Право, 2007. 232 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638> (дата звернення: 01.08.2022).

Конспекти лекцій

Демичева А.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Соціологія права» для спеціальності 6.03010101. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638> (дата звернення: 01.08.2022).

Методичні рекомендації

Соціологія права: методичні рекомендації. Уклад.: Б.І. Мотузенко, О.О.Яхно та ін. К.: КНУБА, 2020. 32 с.

Монографії, наукові статті

Бобровник С. Правовий конфлікт : поняття, ознаки, природа та різновиди / С. Бобровник // Вісник Акад. правових наук України. – Х. : Право, 2011. – № 1(64). – С. 26-33. URL:

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=va_rny_2011_1_3 (дата звернення 21.09.2022)

Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін. ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2013. – 536 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/335836127_Gromadanske_suspilstvo_politicni_ta_socialno-pravovi_problemozvitku_monografia

Джу́жа О. М. Роль соціально-психологічних факторів у детермінації злочинності в Україні // Науковий вісник Нац. акад. внутр. справ. – 2014. – № 3 (92). – С. 64–78. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nv_knuvs_2014_3_8

Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні : монографія / Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. — Х. : Право, 2009. — 352 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2010/Daniljan_2009.pdf

Пугач В.О. Кримінальна субкультура та поширення її в Україні / В. О. Пугач, О.В. Непочаткова // Вісті Кримінологічної асоціації України. – Альманах. Вип. 1. – Х. : Вид-во НУВС, 2004. – С. 144–148. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/drp_2014_3_20.pdf (дата звернення 21.09.2022)

Ярмиш О. Громадянське суспільство і злочинність / О. Ярмиш // Право України. – 2014. – № 4. – С. 134–140. URL: http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/pravoukr-2014-4-pravo_ukr_4_14.pdf?id=3e76f268-7c8f-4f3f-a804-aadcfd73152 (дата звернення 21.09.2022)

Інформаційні ресурси

<http://library.knuba.edu.ua/>. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури.

<http://org2.knuba.edu.ua/>. Освітній сайт КНУБА.

<http://aur.org.ua/sp-journal>. Журнал «Соціологія права»

<https://www.kiis.com.ua/>. Київський міжнародний інститут соціології.

<https://i-soc.com.ua/>. Інститут соціології НАН України.

<http://ratinggroup.ua/ru/>. Соціологічна група «Рейтинг».

<https://dif.org.ua/>. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва.